

. napirend

ELŐTERJESZTÉS
Kékkút Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2014. december 2-i nyilvános ülésére.

Tárgy: Tájékoztatás a köztemetőben történt hatósági ellenőrzésről, valamint a köztemető rendjét szabályozó önkormányzati rendelet megalkotása

Előterjesztő: Pék László, polgármester

Előkészítette: Dr. Szabó Tímea jegyző, Tóthné Titz Éva aljegyző

Előterjesztő

Jogszábállyal nem ellentétes

Dr. Szabó Tímea jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Tapolcai Járási Hivatal Hatósági Osztálya a településen a temetőfenntartás és üzemeltetés helyszíni ellenőrzését bonyolította le. Mint tudjuk, a temetőfenntartás minden település vonatkozásában önkormányzati feladat, így a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvényben, (a továbbiakban: Ttv.) valamint a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X.1.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Vhr.) meghatározott feladatokat az önkormányzatnak el kell végeznie és rendelkeznie kell ezen jogszabályokban megállapított nyilvántartásokkal.

Az ellenőrzés most első lépésben egy tényfeltáró ellenőrzés volt. Az ellenőrzés során feltárára kerültek azok a hiányosságok, melyek a jogszabályból adódóan, - a temetőfenntartás és üzemeltetés mint önkormányzatnak kötelező feladata, – nem vagy nem megfelelő módon kerültek ellátásra. Ezen szabályozások nem új keletűek, de sajnos ennek ellenére jellemzően súlyos elmaradások tapasztalhatóak, különösen a nyilvántartások terén.

Az ellenőrzési jegyzőkönyvekből megállapítható, hogy a temetők rendezettsége mindenhol megfelelő, ezen feladatokat az önkormányzatok maradéktalanul elvégzik és nagy figyelmet fordítanak temetők rendjére. Megállapították, hogy a település temető rendelet tervezete elkészült, amely tartalmazza a szükséges szabályokat. A hibák jellemzően a nyilvántartások meglétének teljes vagy részleges hiányában (évtizedes elmaradással), mutatható ki, melyek pótlása nem egyszerű feladat. Ilyen kötelező nyilvántartások az üzemeltető által vezetett sírboltkönyv, nyilvántartó könyv, a temetőről készített térkép, természetesen a jogszabályban meghatározott szigorú adattartalommal. További hibaként jelentkezett, a közönség részére szóló tájékoztatás hiánya a temető bejáratánál, ilyen a temető rendjére, a nyitva tartásra és aktualizált térképre vonatkozó tájékoztatás. Jellemzően ezen tájékoztatások meglétét a jogszabály előírja és természetesen pótolni szükséges, de kisebb települések temetőiben ennek hiánya nem okoz a temető látogatók számára tényleges problémát.

A Ttv. és a Vhr. szigorú feltételeket támaszt a köztemetőkben lévő tárgyi és infrastrukturális létesítményekre, ilyen pld, hogy a temető bekerítésének vagy élő sövénnyel történő lehatárolásának a módját a helyi építési szabályzatban kell meghatározni. A temetőben biztosítani kell a vízvételt (legalább 150m-ként), a hulladék rendszeres gyűjtését és kezelését. A temetőben ravatalozót kell építeni, melynek szintén szigorú feltételeknek kell megfelelnie.

Tekintettel a fent írtakra, szükséges lenne a köztemetővel kapcsolatos kötelező feladatokat részletesen megvizsgálni és tervet készíteni, (figyelemmel a költségvetés tervezésénél, gazdasági program készítésénél) annak megvalósítására.

A köztemetővel kapcsolatos szabályozás megalkotásával kapcsolatos kérdések megtárgyalása már többször is napirendre került. A temető fenntartása Kékkút településen a korábbiakban sajtósági volt, tekintettel arra, hogy a temető ingatlan ugyan az Önkormányzat tulajdona, és azt az Önkormányzat is tartotta fenn, a sírhely megváltási díjat azonban a Római Katolikus Egyházközség szedte be.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 13. § (1) bekezdés 2. pontja alapján kötelező önkormányzati feladat a köztemető kialakítása és fenntartása. A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény 3. § b) pontja alapján köztemető: az önkormányzat tulajdonában lévő temető, továbbá az a nem önkormányzati tulajdonban lévő temető vagy temetőrész, amelyben az önkormányzat - a temető tulajdonosával kötött megállapodás alapján - a köztemető fenntartására vonatkozó kötelezettségét teljesíti.

A gyakorlat megváltoztatásának szükségességéről személyesen tárgyaltunk a plébános úrral.

Ezt követően a Képviselő-testület döntött kétkörös tárgyalás eredményeként döntött a temetővel kapcsolatos díjak meghatározásáról, mely díjak az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület Veszprém Megyei Szervezetével a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény 40. § (5) bekezdése alapján véleményezésre megküldésre kerültek. A vélemény a mai napig a hivatalunk részére nem érkezett meg.

A díjak között a Képviselő-testület meghatározta az urnafülke díját is, de tekintettel arra, hogy az ezek elhelyezésére szolgáló kolombárium még nincs a temetőben, így ezek a díjak egyelőre nem kerültek be a rendeletbe. A kolombárium rendelkezésre állását követően szükséges lesz majd kiegészíteni a rendeletet az urnafülke díjával.

A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény nem, csak a díjak vonatkozásában ad felhatalmazást a Képviselő-testület részére rendelet alkotására, hanem egyéb tárgykörök vonatkozásában is:

41. § (3) A települési önkormányzat, fővárosban a közgyűlés rendeletben állapítja meg - a köztemetőre vonatkozóan - különösen
- a) a temető rendeltetésszerű használatához szükséges egyéb helyi, tárgyi és infrastrukturális feltételeket;
  - b) a temető, ravatalozó használatának és igénybevételének szabályait;
  - c) a temetési hely gazdálkodási szabályait;
  - d) a sírhely méretezését, sírjelek alkalmazását, a kegyeleti tárgyak, növényzet elhelyezését, a sírgondozás szabályait;
  - e) temetőben a kegyeleti közszolgáltatások feltételeit, a temetési hely megváltásának és újraváltásának díját, a temetőfenntartási hozzájárulás díját, illetve a létesítmények és az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételének díját;
  - f) a temetési szolgáltatás, (2015. január 1-től *a szociális temetés*) illetőleg a temetőben végzett egyéb vállalkozói tevékenységek ellátásának temetői rendjét;

A szociális temetés szolgáltatását a Ttv. és a Vhr. sok tekintetben szabályozza. A törvény felhatalmazást ad a települési önkormányzatnak, miszerint a 41.§ (3) bekezdés f) pontja alapján „rendeletben állapítja meg”- a köztemetőre vonatkozóan – a szociális temetés ellátásának rendjét. A törvényi felhatalmazás e tekintetben jogalkotási kötelezettséget

keletkezett. Az önkormányzatnak biztosítani kell a szociális temetések lebonyolításához a Ttv.-ben és a Vhr.-ben meghatározott feltételeket és ennek rendjét.

A Ttv. feladatokat nevesít az állam (Büntetés végrehajtási szervezet), az önkormányzat, a fenntartó, az üzemeltető, az Egészségügyi intézmény és az OEP vonatkozásában.

Településünkre tekintettel az önkormányzat a köztemető fenntartója és üzemeltetője is egyben, így ezen címzettek részére nevesített feladatok, mind önkormányzati feladatok.

A szociális temetés igénylése, feltételei:

Szociális temetést az eltemettetésre kötelezett igényelhet az elhunyt utolsó lakóhelye szerinti önkormányzattól.

Feladatok elosztása a törvény és a végrehajtási rendelet szerint:

Állam:

- biztosít sírhelyet, koporsót, urnát, sírjelet,
- gondoskodik az elhunyt hűtéséről, szállításáról, hamvasztásról,
- temetőn kívüli szállítási költségeket viseli.

Önkormányzat: (a mi esetünkben a fenntartói és működtetői feladatok is)

- koporsós temetés esetén szociális parcellát, urnás temetés esetén szociális temetkezési helyet jelöl ki – itt kizárólag szociális temetés végezhető,
- az eltemettetésre kötelezett tájékoztatása a szociális temetés lehetőségéről (a tudomás-szerzést követő 1 napon belül)
- igénylés esetén nyilatkozat beszerzése az eltemettetőtől,
  - hogy maga látja el a törvényben felsorolt temetkezési szolgáltatásokat,
  - hogy az eltemettető nem ajánl fel és a személyes közreműködő pedig nem fogad el semmilyen ellenszolgáltatást, a meghatározott tevékenység elvégzése kapcsán,
- tájékoztatási kötelezettség a munkavégzés szabályairól megfelelően dokumentálva, (esetleges baleset esetén, kártérítési követelési igény elkerülési végett)
- az igénylést követő 1 napon belül értesíti az üzemeltetőt(ezzel megbízott személyt), hogy jelöljön ki temetési helyet,
- megrendeli a hamvasztás (hamvasztás esetén)
- megrendeli a holttest, hamvak szállítását,
- tájékoztatja a büntetés-végrehajtási szervezetet a szociális temetés helyéről, megrendeli a szükséges kellékek előállítását és helyszínre szállítását,
- eltemettető azon jelzése, miszerint nem tud gondoskodni a személyes közreműködésről, az önkormányzat közkieltesen történő temetés keretében gondoskodik az elhunyt eltemettetéséről(ez hagyatéki teherként érvényesíthető, ellentétben a szociális temetés költségeivel)
- közzéteszi a szociális temetéshez kapcsolódó, temetőn kívüli szállítást végző szolgáltatók elérhetőségeit, (megállapodást köt ezen szolgáltatókkal)
- gondoskodik (ezzel megbízott személy által) a szociális temetési kellékek átvételéről, tárolásáról,
- hamvasztásos temetés esetén viseli a hamvasztás költségeit,
- a holttest köztemetőben történő tárolásának és hűtésének költségeit viseli (mint fenntartó)
- a költségviselők a költségeket hagyatéki teherként nem érvényesíthetik,
- (jogsabály által nem szabályozott, de valószínűsíthető egy erre vonatkozó felmérés kapcsán, melyet 2014. októberében kellett elektronikusan formában kitölteni a MÁK felé, hogy az önkormányzatnak rendelkeznie kell olyan eszközökkel, mellyel a szociális

temetés lebonyolítható: ilyen eszközök pld.: ásó, kapa, csákány, létra, pallódeszka, rénfák, leeresztő kötél/gurtni.)

A szociális temetés igénylése esetén az eltemettető a következő jogszabályban előírt jogok illetik meg és kötelezettségek terhelik:

- nem terhelik temetési költségek,
- ha az eltemettető a szociális temetésre vonatkozó jogszabályi előírásoktól eltér, köteles a jogszabály szerint a költségeket a költségviselő szervezet részére megtéríteni,
- az eltemettető vagy az általa felkért személy maga látja el a jogszabályban felsorolt temetkezési szolgáltatásokat, melyről nyilatkozatot tesz, (elhunyt temetésre való előkészítése,- kivétel a jogszabály szerint- sír vagy urnasír kiásása és visszahantolása, koporsó, urna gépjármű nélküli szállítása a temetőn belül, sírba helyezés vagy urnaelhelyezés)
- nyilatkozatot tesznek arról, hogy az eltemettető nem ajánl fel, a személyes közreműködő nem fogad el semmilyen ellenszolgáltatást a tevékenység elvégzése kapcsán,
- nyilatkozatot tesznek, hogy őket a munkavégzés szabályairól tájékoztatta a temető üzemeltetője.

Ezen jogszabályi háttér ismeretében szüksége az önkormányzatnak a temetőkről szóló rendeletében az önkormányzathoz kapcsolódó feladatokat szabályozni.

Meg kell nevezni azt a felelőst, (tervezetben a polgármester) aki mint az - önkormányzat – fenntartó – üzembentartó – képviselőjében az önkormányzatra nevesített feladatokat ellátja, annak felelőse lesz.

Javasoljuk, hogy a koporsós temetések számára szociális parcella, illetve urnás temetések számára urnás temetkezési hely kijelölése a temetői térképen kerüljön megjelölésre. A temetőben az urnahely, hasonlóan a koporsós temetésekhez biztosított helyhez, földben történő helyet jelent.

A rendeletben a szociális temetés igazgatási és egyéb feladatainak ellátására a polgármesternek biztosítanánk hatáskört.

A gyakorlati megvalósítás területén természetesen az igazgatási adminisztratív feladatokat az önkormányzat hivatalának kijelölt ügyintézője látná el, a lebonyolítással kapcsolatban pedig a település falugondnoka/ temetőgondnoka/ településgazdálkodási csoportvezetője, kerülne megbízásra.

E felhatalmazó rendelkezés figyelembe vételével került összeállításra a köztemetőről szóló rendelet tervezete. Ahogy a felhatalmazó rendelkezésből is kitűnik, a Képviselő-testület rendelet alkotási jogosultsága tág teret ad a helyi szabályok meghatározására, így a Képviselő-testület az előkészített tervezetet bővítheti, változtathatja. Célszerű ezen kívül a későbbiek folyamán, amikor az Önkormányzat már több, a köztemetővel üzemeltetésével kapcsolatos tapasztalattal rendelkezik, felülvizsgálni a rendeletet, és amennyiben szükséges, változtatni, módosítani azt.

INDOKOLÁS

A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény 41. § (3) bekezdése alapján a köztemetővel kapcsolatos rendelet alkotási felhatalmazása, illetve kötelezettsége van a Képviselő-testületnek.

A rendeletben szerepelnek a köztemető használatával, igénybevételével, a temetkezéssel, a sírhelyek létesítésével kapcsolatos szabályok, valamint a sírhelyekért, továbbá a temetői létesítmények használatáért fizetendő díjak.

2015. január 1-i hatállyal a szociális temetés rendjének szabályozása szerepel a 9.§ alatt.

(1) bekezdésben meghatározásra kerülnek a magasabb szintű jogszabályok, melyekre tekintettel a rendelet tovább szabályozza a részlet kérdéseket.

(2) bekezdésben meghatározásra került, hogy a szociális temetéshez a koporsós temetés esetén a szociális parcellát, illetve az urnás temetéshez az urnás temetkezési helyet a temetői térképen kell kijelölni az önkormányzatnak.

(3) bekezdésben meghatározásra került, hogy az urnás és a koporsós temetési hely földben történő temetési helyet jelent, tehát az urnás helyre az önkormányzat nem biztosít kiépített urnafalat.

(4) bekezdésben meghatározásra került, hogy földbetemetés esetén a szociális temetésre kijelölt hely hant nélküli hely lesz, melynek hant nélkülivé alakítására a temetést követő 8 hónapot követően kerülhet sor.

(5) bekezdésben meghatározásra került, hogy a sírhelyek méretei megegyeznek az alap rendeletben meghatározott sírhelyek méreteivel.

(6) bekezdésében meghatározásra került, hogy a törvényben és végrehajtási rendeletben az önkormányzat számára nevesített, a szociális temetés igazgatási és egyéb önkormányzati kötelezettségek a polgármester feladatai.

A rendelet elfogadása a köztemető használatát szabályozottá, a köztemetőt rendezetté teszi.

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT

A rendelet a köztemető használatának legalapvetőbb szabályait határozza meg. E szabályok jó része alapvetően egyezik az erkölcsi normákkal, így vélhetően nem önmagában e szabályok hatályba lépése teszi majd „szabályossá” a temető használatát.

A sírhely megváltási díjak, továbbá a vállalkozók által fizetendő díjak az Önkormányzat számára plusz bevételt jelentenek majd. Ez a temető fenntartásával kapcsolatos kiadások bevételi oldalát jelenti, ugyanakkor, tekintettel arra, hogy Kékkúton a temetések száma nem jelentős, így az ezáltal képződő bevétel sem lesz az.

A sírhelyet megváltók, illetve a temetésről gondoskodók számára mind a sírhely megváltási díj, mind a temetkezési szolgáltató által fizetendő díj (amit vélhetően a temetési költségekkel át fog hárítani az eltemettetőre) jelent majd plusz terhet.

A szociális temetés vonatkozásában azon személyek, akik eltemettetőként nem tudják vállalni a temetés költségeit, díjmentesen kérhetik a szociális temetés igénybevételét, a törvényben megfogalmazott feltételek vállalása esetén. A törvényben meghatározott szociális temetéshez kapcsolódó költségek egy része az önkormányzatot terheli, ami többlet kiadást jelent, mely nem érvényesíthető hagyatéki teherként. Többlet feladattal jár a szociális temetés adminisztratív és tényleges lebonyolításában való részvétel, mely csekély számú igény esetén is nagy többletterhet ró az amúgy is túlterhelt hivatalra. Egyéb tárgyi feltételként a törvényben ugyan nem nevesített a temetés lebonyolításához szükséges eszközök biztosítása szükséges.

Kővágóörs, 2014. november 19.

Dr. Szabó Tímea
jegyző